

Vergaderjaar 2023–2024

32 440

Nieuwe regels omtrent aanbestedingen (Aanbestedingswet 20..)

Nr. 120

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 oktober 2023

Met deze brief informeer ik u over de tiende periodieke rapportage van de Commissie van Aanbestedingsexperts (hierna: Commissie).¹ De Commissie is in 2013 ingesteld om snel, zorgvuldig en laagdrempelig bij te dragen aan het oplossen van aanbestedingsklachten door te bemiddelen of door niet-bindende adviezen te geven. Hiermee probeert de Commissie tevens de professionaliteit van de aanbestedingspraktijk verder te verbeteren en een leereffect teweeg te brengen bij ondernemingen, aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven. De veranderende rol van de Commissie door wijzigingen in het stelsel van rechtsbescherming bij aanbesteden loopt als rode draad door de rapportage.

Samenstelling en organisatie van de Commissie

De Commissie bestaat momenteel uit twee leden: een voorzitter en een vicevoorzitter. Per 1 juli 2022 is mevrouw mr. G.R. Werkman-Bouwkamp benoemd tot voorzitter van de Commissie (voorheen: vicevoorzitter) en mr. M.C. Pinto tot vicevoorzitter van de Commissie (voorheen: commissielid). Daarnaast wordt de heer mr. dr. Arthur van Heeswijck met ingang van 15 september 2023 benoemd tot lid van de Commissie. Aanleiding voor deze benoeming is het overlijden van commissielid mr. drs. T.H. Chen op 30 mei 2023. De heer Chen heeft sinds 2015 deel uitgemaakt van de Commissie en heeft een zeer waardevolle en belangrijke bijdrage geleverd aan het werk en de organisatie van de Commissie. Ik ben hem

¹ In het verslag van het Schriftelijk Overleg over de Commissie van 8 april 2013 is toegezegd dat ik de periodieke rapportage van de Commissie jaarlijks aan uw Kamer stuur (Kamerstuk 32 440, nr. 84). Met deze brief geef ik invulling aan deze toezegging. Ook geef ik uitvoering aan de motie van het lid Bruins van 9 maart 2016 die verzoekt de capaciteit en doorlooptijden van de Commissie van Aanbestedingsexperts te monitoren en de Kamer hierover ten minste eens per jaar te informeren (Kamerstuk 34 329, nr. 18).

daar zeer dankbaar voor. De Commissie wordt in haar werkzaamheden ondersteund door een secretariaat.

Commissie in transitie

Op dit moment werk ik aan een voorstel voor wijziging van de Aanbestedingswet 2012 als onderdeel van een breder traject om de rechtsbescherming van ondernemers bij aanbesteden te verbeteren.² De internetconsultatie van het voorstel tot wijziging is op 14 juli jl. opengesteld.³ Met de voorgestelde wijziging van de wet zal ook de rol van de Commissie veranderen. De Commissie krijgt daarmee een belangrijkere en centrale rol. De Commissie zal – zo is mijn voorstel – binnen 14 kalenderdagen een advies over de klacht uitbrengen. Gedurende de periode van klachtafhandeling moeten aanbestedende diensten de aanbestedingsprocedure opschorten. In het voorstel is verder opgenomen dat aanbestedende diensten de adviezen van de Commissie uitsluitend goed gemotiveerd naast zich neer kunnen leggen.

In voorbereiding op haar rol na wetswijziging is de Commissie in 2021 gestart met het aanpassen van haar werkprocessen. Deze ingeslagen weg heeft zij in 2022 verder voortgezet. Mijn ministerie en de Commissie staan in nauw contact over de voorbereidingen op de aangepaste rol. Hierbij wordt onder andere aandacht besteed aan de personele capaciteit, de inrichting van werkprocessen en het minder kwetsbaar maken van de Commissie als kleine organisatie. Het is een gezamenlijk belang om te komen tot een toekomstbestendigere Commissie.

Appreciatie jaarrapportage Commissie van Aanbestedingsexperts 2022

Op basis van de tiende periodieke rapportage constateer ik een drietal belangrijke ontwikkelingen.

Kortere doorlooptijden

Allereerst is de Commissie er ten opzichte van het voorgaande jaar wederom in geslaagd om haar doorlooptijden te verkorten. Daar ben ik erg blij om. Ten aanzien van de gemiddelde doorlooptijd van klachten wordt onderscheid gemaakt tussen spoedeisende en niet-spoedeisende klachten: bij een spoedeisende klacht kan het advies van de Commissie de aanbestedingsprocedure nog beïnvloeden. In 2022 bedroeg de gemiddelde doorlooptijd bij spoedeisende klachten 12 dagen ten opzichte van 16 dagen in 2021. In het geval van niet-spoedeisende klachten bedroeg de gemiddelde doorlooptijd gemiddeld 70 dagen ten opzichte van 77 dagen in 2021.

De Commissie streeft er constant naar om haar werkprocessen te verbeteren en zo de doorlooptijden te verkorten. Ik heb er waardering voor dat de Commissie hier in 2022 wederom in is geslaagd ondanks uitdagingen op personeel gebied.

Toegenomen bereidheid tot opschorting aanbestedingsprocedure

Daarnaast constateert de Commissie een toegenomen bereidheid van aanbestedende diensten om de aanbestedingsprocedure op te schorten in afwachting van het advies van de Commissie. In 8 van de 9 verzoeken werd door de aanbestedende dienst gehoor gegeven aan het opschortingsverzoek van de Commissie. Dit is een duidelijke verandering ten

² Kamerstuk 34 252, nr. 21.

³ <https://www.internetconsultatie.nl/rechtsbeschermingaanbesteden>.

opzichte van voorgaande jaren, waarin de bereidheid tot opschorting bij aanbestedende diensten ieder jaar terugliep (8,33% in 2021 en 26% in 2020). Dit is een positieve verandering die goed aansluit bij de door mij beoogde situatie waarin een aanbestedende dienst de aanbestedingsprocedure opschort gedurende de klachtafhandeling door de Commissie.

Bereidheid tot opvolging adviezen

Uit een beperkte navraag door de Commissie bij betrokken partijen blijkt dat de bereidheid van aanbestedende diensten wisselt om adviezen van de Commissie op te volgen. Het is mijn inzet om de opvolgingsbereidheid te verbeteren met de voorgenomen wetwijziging door de introductie van het pas toe of leg uit-principe: aanbestedende diensten kunnen een advies niet meer ongemotiveerd naast zich neerleggen na wetwijziging.

Conclusie

Gezien de geschetste ontwikkelingen, ben ik positief over de tiende periodieke rapportage van de Commissie. Ik heb waardering voor de wijze waarop de Commissie omgaat met de uitdagingen die ze tegenkomt en zich voorbereidt op een veranderende rol. In de komende periode zal ik de gesprekken hierover met de Commissie vervolgen zodat we samen kunnen toewerken naar een nieuwe situatie waarin de rechtsbescherming van ondernemers beter wordt geborgd.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens